

ת"פ 2071/09/15 - מדינת ישראל נגד לאית סואעד

בית משפט השלום בעכו

ת"פ 2071-09-15 מדינת ישראל נ' סואעד

בפני	כבוד השופטת שושנה פיינסוד-כהן
מאשימה	מדינת ישראל
נגד	
נאשם	לאית סואעד

החלטה

נימוקי החלטה בדבר אי הרשעה של"צ צו מבחן ופיצוי

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו בכתב אישום מתוקן בעבירת סיוע לחבלה ע"י שניים או יותר, עבירה על פי סעיף 335(א)(2) + סעיף 31 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.
2. על פי עובדות כתב האישום המתוקן בו הודה הנאשם ביום 23.8.15 עבד הנאשם באתר בניה יחד עם עזאם אשר היה אחראי עליו ומנהל עבודת השמירה באתר. בין עזאם לבין תאמר שרר סכסוך. באותו היום הגיע לאתר עזאם על מנת לפגוש בתאמר. תאמר המתין במקום יחד עם עוד שניים כשהוא מצויד בחפץ הנחזה להיות סכין. כאשר הגיע תאמר למקום התפתח דינו לבין תאמר דין ודברים, במהלכו שלף תאמר את החפץ ונופף בו לעברו של עזאם. אז **הגיע למקום הנאשם ברכב, יצא ממנו והתקרב לעזאם, עזאם הוציא את החפץ מידי של תאמר. הנאשם ניגש לרכב והוציא ממנו מקל הליכה ומסרו לידי של עזאם.** אז הלם עזאם בראשו של אחד ממלווי של תאמר באמצעות המקל שקיבל מן הנאשם. כתוצאה מכך נשבר המקל על ראשו ונגרמה לו חבלת ראש עם חתך, הוא הורדם והונשם עקב עירפול הכרתו. עזאם הוסיף לרדוף אחרי תאמר והכה אותו באמצעות מקל ההליכה בראשו ובגבו ונגרמו לו חבלות.
3. בהתאם להסדר ולאור גילו של הנאשם, יליד 1995, בן 20 בעת האירועים נשוא כתב האישום, נערך תסקיר שירות המבחן בעניינו. על פי בקשת הסנגור התסקיר בחן גם את שאלת הרשעתו של הנאשם.
4. התסקיר הראשון מציין כי הנאשם אז כבן 21, רווק, שיתף כי חווית המעצר למשך 17 ימים הייתה טראומטית עבורו. חש חשש ופחד מאפשרות חזרתו לכלא. הנאשם שיתף את שירות המבחן בכך כי לא ידע על סכסוך קודם בין הצדדים, הגיע למקום כאשר המתלונן שלף סכין אל עבר האחר, מי שכיום שותפו לעבירה, והתכוון לפגוע בו. חש חרדה נבהל ובשל רצונו שלא להיות שותף לסיטואציה מסר מקל לשותפו לעבירה, על מנת שיוכל להגן על עצמו. בשלב מסוים חש חוסר אונים ונבהל והחליט לעזוב את המקום. סיפור זה תואם לחלוטין את עובדות כתב האישום. התסקיר מוסיף ומפרט כי אין אצל הנאשם מאפיינים התנהגותיים אלימים ונראה כי פעל מתוך קושי בהתמודדות עם

המצב המורכב. ההליך המשפטי מהווה עבורו גורם הרתעתי משמעותי. הביע חרטה ושירות המבחן התרשם כי הסיכון להישנות מקרים דומים הינו נמוך וברמת חומרה נמוכה.

שירות המבחן מסיים בהמלצה להטלת צו מבחן למשך 12 חודשים, לצד של"צ בהיקף של 160 שעות. כמו כן שירות המבחן ממליץ לבחון ביטול ההרשעה מאחר והרשעתו עלולה לפגוע בהתפתחות האישיות בעתיד ולמנוע ממנו להתקדם ולממש את שאיפותיו.

5. הצדדים טענו לעונש כאשר המאשימה טענה מתחם ענישה המתחיל במספר חודשי מאסר אשר יכול וירוצו בדרך של עבודות שירות ועד ל-12 חודשי מאסר ואילו הסנגור מיקד טענותיו בכך שיש לסיים הליך זה ללא הרשעה תוך מתן דגש לענישה הפרטנית השמה לבה לנאשם המסוים העומד בפני ביהמ"ש.

6. עבירות אלימות פוגעות בערך המוגן של זכות האדם לשלמות גופו ובטחונו. במקרה זה עבירות האלימות הסתיימו בפגיעה קשה ואשפוז.

7. בעת קביעת מתחם הענישה יש לשים לב ולבחון היטב את נסיבות האירוע ואת חלקו של הנאשם באירוע. במקרה זה, וכפי שמצאתי לנכון להדגיש בסעיף 2 לעיל, באמצעות אותיות מודגשות, הנאשם אינו נוטל חלק במרבית האירוע. האירוע החל ללא קשר אליו. האירוע הסתיים והאלימות בוצעה מבלי שנטל בה חלק פעיל. אין להתעלם מכך כי מי שמכונה שותפו לעבירה, עשה שימוש לצורך האלימות הקשה במקל שהגיש לו הנאשם. יחד עם זאת, בחינת פרטי האירוע, כפי שהם מופיעים בכתב האישום, ולא רק בדבריו של הנאשם בפני שירות המבחן, מלמדת כי הנאשם פנה לרכבו על מנת להגיש את המקל למכונה שותפו לעבירה, כאשר שותפו לעבירה עמד אל מול נפגע העבירה כאשר זה האחרון מנופף כנגדו בחפץ חד הנחזה להיות סכין.

8. אין כל תיעוד לכך בכתב האישום או בטענות הצדדים ואף הדבר עולה מתסקיר שירות המבחן, כי היה קשר כלשהו בין הנאשם שבפני לבין זה אשר מכונה, שותפו לעבירה. עוד יצוין כי נפגע העבירה יחד עם אלה שבאו עמו, חיכו במקום למי שמכונה שותפו לעבירה כאשר נפגע העבירה מצויד בסכין. הנאשם הגיע למקום רק בשלב נפנוף החפץ הנחזה לסכין אל מול פני מי שמכונה שותפו לעבירה.

9. על אף שמבצע העבירה העיקרית מכונה "שותפו לעבירה" מהיותו המבצע העיקרי והנאשם שבפני מסייע לאותו ביצוע, אין עדות או אף טענה כלשהי שהיה ביניהם קשר כלשהו, שתכנון זאת או אף שתקשרו ביניהם לפני במהלך או אחרי האירוע. לעניין זה חשיבות באשר להבנת חלקו של הנאשם באירוע. הנאשם מסר למבצע העיקרי את המקל שעה גם היה מאוים. המבצע העיקרי בחר להמשיך ולעשות עם המקל שימוש גם לאחר שנטל לידי את החפץ הנחזה להיות סכין והמשיך והלם בו בנפגע העבירה.

10. אכן מסירת המקל לידי המבצע העיקרי, היא אשר אפשרה את ביצוע העבירות על ידו ובכך הפך הנאשם שבפני למסייע. זו הסיבה שמונח בפנינו כתב אישום זה. אך קביעת מתחם הענישה צריכה להלום את הנסיבות המדויקות. במסגרת נסיבות אלו, כתב האישום גם מדגיש כי הנאשם הוא אשר הכיר דווקא את

נפגע העבירה אשר עבד עמו והיה אחראי עליו. בין נפגע העבירה לבין המבצע העיקרי שרר סכסוך. למעשה מכתב האישום עולה כי הנאשם שבפניי נקלע למקום, הבין את הסיטואציה כמאיימת, דווקא על מי שאין טענה שהכיר ובחר לסייע לו באמצעות מתן מקל.

11. בנסיבות אלה דעתי הינה כי מתחם הענישה מתחיל במאסר על תנאי ועד ל-6 חודשי מאסר בפועל. יש להפריד באופן ברור בין עניינו של הנאשם שבפניי למבצע העיקרי.

12. הרשעתו של אדם בפלילים בגין עבירה שביצע, היא דרך המלך המשרתת את מטרת ההליך הפלילי. לעניין זה ראה דבריה של כב' השופטת פרוקצ'יה בע"פ 5102/03 מדינת ישראל נ. קליין.

"ההרשעה הפלילית של נאשם שאשמתו הוכחה ותוצאותיה, הן מרכיב חיוני בהליך הפלילי; הן נועדו למצות את תכליותיו המגוונות: להעביר מסר של הרתעת היחיד והרבים, ולשוות למעשה העבירה תווית של מעשה פסול בעיני החברה, שגמול עונשי בצידו. חברה המבקשת להפעיל את ההליך הפלילי בדרך אפקטיבית, שוויונית והוגנת, תתקשה להשלים עם גישה שיפוטית הפוטרת נאשמים, חדשות לבקרים, מהרשעה פלילית, אף שאחריותם הפלילית הוכחה. שהרי ההרשעה היא הביטוי השיפוטי לאחריות הפלילית שהוכחה, ובלעדיה נותרת קביעת האחריות הפלילית חסרה את החוליה האחרונה, המוסיפה לה את המשמעות המשפטית הנורמטיבית הנדרשת."

13. יחד עם זאת מצא המחוקק לנכון לאפשר סטייה מעקרון זה במקרים חריגים. המחוקק קבע כי בסמכותו של בית המשפט שלא להרשיע נאשם גם אם מצא כי ביצע עבירה, ראה סעיף 71א(ב) לחוק העונשין, תשל"ז-1977, סעיף 192 לחוק סדר הדין הפלילי, תשל"ז-1977 מאפשר גם לבטל הרשעתו של נאשם אם יש מקום לתת צו של"צ, צו מבחן או התחייבות.

14. בע"פ לאופר נ. מדינת ישראל קובע בית המשפט העליון מבחן ליישומה של הוראת החוק המאפשרת אי הרשעה. יש לציין כי מבחן זה מופיע בפסק הדין לאחר שבית המשפט העליון סוקר את הפסיקה שקדמה לו לעניין אי הרשעה, ובכלל זה מפנה גם להלכת **כתב** (ע"פ 2083/96 כתב נ. מדינת ישראל, פד"י נב (3) 337).

על פי המבחן בפס"ד לאופר- **"מקום שבניסוח מיוחדות וחריגות עלול להיווצר יחס בלתי סביר באורח קיצוני בין חשיבות ההרשעה לאינטרס הציבורי הכללי לבין עוצמת הפגיעה בנאשם הצפויה מההרשעה, עשויה לקום הצדקה לעשות שימוש בסמכות השיפוטית של אי הרשעה."** בפסק הדין ממשיכה כב' השופטת פרוקצ'יה ומפרטת את השיקולים שיש לשקול בבוא ביהמ"ש ליישם מבחן זה.

15. במקרה אשר בפניי, לא בקלות ניתן לקבוע כי האינטרס האישי של הנאשם יכול לגבור על האינטרס הציבורי כאשר מדובר במעורבות בעבירה של אלימות במדרג גבוה. יחד עם זאת, במקרה זה מדובר

בנאשם נעדר עבר פלילי, בן 20 בעת בצוע העבירה, בגיר צעיר. מדובר במי אשר מנהל אורח חיים הורמטיבי. גם נסיבות העבירה הינן נסיבות חריגות כפי שפרטתי לעיל.

16. באשר לנסיבותיו של הנאשם ולפגיעה בו, מדובר בנאשם שהינו בבחינת "בגיר צעיר". הרשעה עלולה להצר אפשרויותיו ולפגוע בשיקומו עליו הוא עמל. גם שירות המבחן מתרשם מהחרטה הכנה שלו ומהרתעה שיצר מההליך הפלילי. כך שמבקרה זה במישור האישי, סיום ההליך ללא הרשעה לא יפגע בהשגת מטרת ההליך הפלילי. במשור הציבורי, ברי הוא כי הנאשם אשר בפני אינו המצבע העיקרי, אומנם סייע הוא לביצוע עבירת אלימות קשה, אך נסיבות מעורבותו היו חריגות.

17. מכל האמור לעיל, עולה לטעמי כי יש לסיים את ההליך ללא הרשעת הנאשם. מתסקיר שירות המבחן ממנו עולה כי הסיכון להישנות עבירות דומות הינו נמוך.

18. לפיכך מצאתי לנכון להורות כפי שהורתי בהחלטתי מיום 31.10.17.

ניתנה היום, ט' סיוון תשפ"א, 20 מאי 2021, בהעדר הצדדים.